

2014-07-01

Till Uppsala Universitet/Utbildningsdepartementet

Yttrande rörande promemoria om avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete (UFV 2014/761 Uppsala universitet, U2014/3 798/UH Utbildningsdepartementet)

Uppsala studentkår, Uppsala teknolog- och naturvetarkår, Farmaceutiska studentkåren och Gotlands studentkår Rindi vill framföra följande kommentar på det förslag som Utbildningsdepartementet lagt fram. Vi vill inledningsvis tydliggöra att vårt yttrande framförallt riktar sig direkt mot departementet. Vår utgångspunkt är att Uppsala universitet väger in våra kommentarer i deras yttrande.

Faktiska studieavgifter

Uppsala studentkår, Uppsala teknolog- och naturvetarkår, Farmaceutiska studentkåren och Gotlands studentkår Rindi är starka motståndare till studieavgifter. Sålde är vi ytterst kritiska till det förslaget som Utbildningsdepartementet har lagt fram. Förslaget handlar just om att införa ytterligare studieavgifter, vilket är mycket viktigt att påpeka. Men regeringen försöker med semantiska trolleritrick få det till att en studieavgift inte är en studieavgift. Enligt förslaget ska regeringen "eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vad som inte är en avgift för utbildningen när en student deltar i utbildning inom ramen för ett utbildningssamarbete med ett utländskt lärosäte" (sid. 3).

Det är ett mycket oroande felslut som görs i skrivningen. Genom att prata omvänt, om "vad som inte är en avgift", när det egentligen åsyftar de som kommer behöva betala studieavgifter, döljs det faktum att ytterligare - utöver medborgare utanför EES och Schweiz - kommer att behöva betala studieavgifter.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i ett ärende rörande Uppsala universitet (reg. nr 31-245-13, 2013-06-18) tydliggjort att det vid det där aktuella programmet rör sig om studieavgifter: "Studenterna måste betala en avgift för att antas till utbildningen och därmed strider förfarandet mot regeln om avgiftsfrihet. För detta ska Uppsala universitet kritiseras."

Ingen omvärldsbevakning

Samtidigt är vi medvetna om att den typen av program kräver en lösning vad gäller avgiftsfrågan. Men att som regeringen inte ansträngt sig för att hitta en reell lösning är för oss mycket förvånande. Regeringskansliet och Utbildningsdepartementet har stor utredningskapacitet. Vi vill därför å det starkaste framhäva att vi ser det som mycket anmärkningsvärt att regeringen inte försökt hitta alternativa lösningar på frågan. Som ett uppenbart exempel skulle en omvärldsanalys kunna ha gjorts där det diskuteras hur andra länder som inte tar ut studieavgifter hanterar de här frågorna. Vidare skulle en förfrågan landets studentkårer med efterfrågan om uppslag på alternativa lösningar.

Ingen långsiktig lösning

Istället tar regeringen till den enklaste och även sämsta "lösningen". I grunden handlar problematiken om att den svenska modellen för att finansiera högre utbildning behöver ges en långsiktig lösning. Det här förslaget är inte lösningen. Det ger en lucka i laget som lätt kan vidgas. Det ger därför en stor risk att studieavgifter införs stegvis. Regeringen har redan avgiftsbelagt studenter som kommer från stater utanför EES och Schweiz. Nu kommer studieavgifter även att gälla studenter inom vissa utbildningssamarbeten. Därifrån är steget inte långt till att studieavgifter införs helt även för svenska studenter.

Remisstid

Att som nu strax innan semesterperioden lägga fram ett förslag som kan få långtgående konsekvenser ger inte ett särdeles seriöst intryck. Desto allvarligare i sammanhanget är det att regeringen förefaller vilja skynda igenom kontroversiella beslut endast med stöd av undermåliga underlag. Under innevarande läsår har det här varit fallet gällande Antagning av studieavgiftsskyldiga studenter (U2013/4281/UH), Högskolestiftelser (Ds 2013:49) samt sänkning av studiebidraget. Vi konstaterar att de två senare nämnda förslagen har dragits tillbaka sedan de mött motstånd, inte minst från studentrörelsen. Det signalerar att Utbildningsdepartementet är helt renons vad gäller förankring av de förslag man lägger fram.

Studieavgifter är inte vägen att gå

Internationalisering är något studentkårerna vid Uppsala universitet lägger stor vikt vid. Men att som i förslaget försöka få det till att en studieavgift inte är en studieavgift är lika oroväckande som allvarligt. Förslaget måste omedelbart dras tillbaks. Därefter bör Utbildningsdepartementet ställa en förfrågan till landets högskolor och studentkårer på hur en långsiktig lösning skulle se ut, samt se till att själva fundera på frågan och göra en reell omvärldsbevakning.

Internationalisering är en central fråga inom högre utbildning. Studieavgifter är inte svaret.

För Uppsala studentkår

Ordförande
Caisa Lycken

För Uppsala studentkår

Vice ordförande
Miranda Cox

För Uppsala teknolog- och naturvetarkår

Ordförande
Emma Lindbjer

För Uppsala teknolog- och naturvetarkår

Vice ordförande
Caroline Lundström

För Farmaceutiska studentkåren

Ordförande
Gabiella Andersson

För Gotlands studentkår Rindi

Ordförande
Catharina Undsjö